

Abant İzzet Baysal Üniversitesi
Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi - Journal of Social Sciences
Cilt/Volume: 2007-1 Sayı/Issue: 14

TÜRKİYE'DE KLASİK GİTAR EĞİTİMİNDE KULLANILAN BAŞLANGIÇ METOTLARINDAN BAZILARININ ÖĞRETME - ÖĞRENME SÜREÇLERİ AÇISINDAN KARŞILAŞTIRILMASI

Ali ERİM*
Sadık YÖNDEM**

ÖZET

Bu araştırma, Türkiye’de klasik gitar eğitiminde kullanılan başlangıç metotlarından bazılarının öğretme-öğrenme süreçleri kapsamında karşılaştırılarak, elde edilecek sonuçlar ışığında, gitar öğretiminde oluşturulacak başlangıç metotları için yeni yaklaşımlar ve denemelere katkı sağlamak amacıyla hazırlanmıştır. Araştırmada örneklem olarak, Türkiye’de klasik gitar eğitiminde kullanılan başlangıç metotlarından ikisi yerli ikisi yabancı olmak üzere dört metot seçilmiştir. Bu metotlar karşılaştırmalı olarak incelenmiştir. İncelemede ulaşılan sonuçlar frekans ve yüzde tablolarıyla ifade edilmiştir. Araştırma sonucunda, metotlardaki ön bilgilerin (temel müzik ve çalgı bilgileri) oranları ve içeriklerinde farklılıklar olduğu, başlangıç için kullanılan teorik ve teknik öğeler arasında farklar bulunduğu, metotlarda kullanılan, alıştırma, etüt ve eser sayılarında farklılıklar olduğu tespit edilmiş ve bu sonuçlarla ilgili çeşitli öneriler getirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Gitar, Gitar Eğitimi, Başlangıç Metotları

COMPARISION OF SOME PRELIMINARY METHODS USED IN CLASSICAL GUITAR TRAINING IN TURKEY FROM THE WIEVPOINT OF TEACHING AND LEARNING PROCESS

ABSTRACT

This research is prepared in order make a contribution to the new

* Doktora Öğrencisi, AİBÜ, Sosyal Bilimler Enstitüsü.

** Yrd. Doç. Dr., Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi

approaches and experiments in the light of the obtained results of the comparison of some of the beginner's methods in terms of teaching and learning that are used in classic guitar education in Turkey. Four methods that are used in classical guitar education in Turkey, with two of them being native, the other two foreign, have been chosen as examples. These methods have been studied comparatively. The obtained results have been analysed in terms of frequencies and percentage charts. As a result of the study, it has been detected that there were discrepancies in terms of the content of the preliminary information on the basics music and instruments of the methods, differences between theoretical and technical elements that are designed for the beginners, and also between exercises, preliminary studies, and the number of musical charts, and various suggestions have been made in respect to these results.

Key Words: Guitar, Guitar Education, Beginner's Methods

A. GİRİŞ

Klasik gitar, dünyada 17.yy. sonlarına doğru başlayıp, özellikle 20. yy.'da hızla artan bir ivmeyle, müzik dünyasının en popüler çalgıları arasında yerini almıştır. "Klasik gitarın bu popülerliğinin başlıca ya da en önemli nedeni gitarın çok çeşitli müzik türlerinde (pop, caz, klasik müzik, folklorik müzik vb.) kullanılabilmesidir. Gitar, seslendirme teknikleri açısından oldukça fazla olanaklara sahiptir. Ayrıca çeşitli efektler aracılığıyla anlatım gücünü artırabilmektedir (Yöndem, 1998).

"Gitar, yapısal olarak 18.yy.'ın sonlarına kadar pek çok aşamadan geçmiş ve bu dönemde altıncı telin eklenmesiyle günümüzde kullanılan şeklinin ilk örnekleri oluşmuştur. Teorik olarak en önemli gelişme ise *Arte de Tocar la Guitarra Espanola Por Musica* isimli kitabın 1799 yılında Fernando Ferandiere tarafından yayınlanmasıdır. 18.yy.'ın sonları ve 19. yy.'ın ortalarına rastlayan romantik dönemde, gitarın gelişimine önemli katkılar sağlayan temsilciler; İtalya'dan Carulli (1770-1841), Carcassi (1792-1853) ve Giulliani (1781-1829) ile İspanya'dan Aguado (1784-1849) ve Sor (1778-1839) dur. Bu sanatçılar zamanlarının iyi çalgıcıları olarak kabul edilirlerdi" (Küçükay, 1992).

19. yy.'da gitarla uğraşan sanatçılar, bir yandan gitar eğitiminin temellerini oluşturacak bir yandan da seslendirdikleri eserlerin kalıcı olmasını sağlayacak metodları yayınlamışlardır. Dionisio Aguado, 1820'de "Escuela de Guitarra" isimli metodu yayınladı, 1843'de "Nuevo Metodo para Guitarra" isimli metodu yazdı. Matteo Carcassi, pek çok önemli gitar eseri ve pedagojik açıdan önemli "Op. 59 Methode Complete

pour la Guitarre”, “Op. 60 25 Etudes” metotlarını yayınlamıştır. Op. 59'da çalgıyı bütün tonlara götürerek, akorların, arpejlerin, gam bilgisinin ve gitarın bütün temel olanaklarını egzersiz yapmanın önemini vurgulamıştır. Ferdinando Carulli, 1810 da Pariste basılan “Methode Complete pour la Guitarre” adlı metodunda Czerny ve Clementi'nin etkisiyle gitar tekniğinin ilkelerini sistemleştirmiştir. Mauro Guilliani 3 tane gitar konçertosu, solo gitar ve gitar içerikli oda müziği için bir çok eser besteledi. Ayrıca günümüzde halen kullanılan “Op. 48 24 Etuden” isimli gitar metodunu yayınladı. Fernando Sor, 1830 yılında “ Methode pour la Guitare” metodunu çıkardı. Bu metot, gitar için yazılmış en mükemmel kitaplardan biri olarak kabul edilir. Bu eserde Sor, o güne kadar edindiği tutuş, pozisyon, sol ve sağ el teknikleri içeren bilgileri aktarmıştır.

Türkiye'de klasik anlamda gitar eğitimi veren ilk kişi Andrea Paleologo'dur. Paleologo öğrencilerine ağırlıklı olarak Mario Rodriguez Arenas'ın gitar metotlarını kullanarak eğitim vermiştir. Paleologo'nun öğrencilerinden bazıları (Raffi Arslanyan, Ziya Aydınant, Misak Torosyan ve diğerleri) bir müddet sonra gitar dersleri vermeye başlamışlardır. Bu yeni gitar öğretmenleri kendi yetiştikleri Mario Rodriguez Arenas metodunu kullanmakla birlikte yeni arayışlar içerisine de girmişlerdir. Yöndem (1998), araştırmasında bununla ilgili olarak şu bilgilere ulaşmıştır: Bu alandaki ilk sistemli çalışmaları Ziya Aydınant başlatmıştır. Gitar için yazdığı “I. ve II. başlangıç metodları”, “konser albümü”, “klasik armoni (gitar uygulamalı)”, “okul şarkıları (çok kolay gitar eşlikli)” v.b. çalışmaları, gitar için yapılmış yazılı ve basılı kaynaklar olması açısından oldukça önemlidir.

Yüksek öğretim kurumlarında ise gitarla ilk uğraşlar Ahmet Kanneçi'nin çabalarıyla olmuştur. O.D.T.Ü.' de müzik kulübü bünyesinde düzenlediği gitar kursları üniversitelerde bu işin ilk adımlarını oluşturmuştur. Kanneçi yazdığı gitar metodu ile de bu alana katkısını sürdürmüştür. Klasik gitar, mesleki eğitim veren kurumlardaki yerini 1977 yılından itibaren kademeli olarak almıştır. Çalgı eğitimi yapılırken seçilecek yöntem, kullanılacak materyallerin önemi ortadadır. Türkiye'de gitar eğitiminde kullanılan bir çok metot genellikle 19.yy. da yaşayan gitar eğitimcileri ve gitar virtüözlerinin (D. Aguado, M. Carcassi, F. Carulli, N. Coste v.b.) metotlarına ve etüt kitaplarına dayanmaktadır.

“Gitar eğitiminin ülkemizde yüksek öğretim düzeyinde ilk başladığı yıl olan 1977 den bu yana, gitar eğitimi ile ilgili gereksinimlere yeterince cevap verebilecek öğretim programı, ders kitabı ve eğitim

müziği dağıtı oluşturulamamıştır. Öğretim programı çalışmaları, her sınıf için birkaç paragrafı geçmemiş ve eğitim müziği dağıtı içinde bir kaç denemeden öteye gidilememiştir. Yurt dışından getirilen metotlarla geliş güzel bir klasik gitar öğretimi yapılmaya çalışılmıştır. Bunun bir sonucu olarak da profesyonel anlamda klasik gitar eğitimcisi veya sanatçısı yok denilecek kadar az yetişmiştir” (Tarman, 1996).

Sürekli değişen ve gelişen öğretim yöntemleri ve teknikleri bugüne kadar yazılmış metotlarda bazı eksiklikler ve yeni öğretim yolları arama gereksinimi doğurmaktadır. Gitar eğitiminde tekniklere yönelik birbirinden farklı birçok görüş ve birçok metot kullanılmaktadır. Bu metotların öğretme süreçlerine yönelik olarak karşılaştırılması konunun daha iyi betimlenmesine yardımcı olacaktır. Bu bakımdan bu araştırmada değişik özellikler gösteren başlangıç metotlarından bazılarının karşılaştırılması yapılmıştır.

1. Problem

Bu araştırma, Türkiye’de klasik gitar eğitiminde kullanılan başlangıç metotlarından bazılarının öğretme-öğrenme süreçleri açısından karşılaştırılması problemi üzerinde durmaktadır. Problemin çözümüne yönelik olarak aşağıdaki alt-problemlerin yanıtları aranmıştır. Metotlarda hangi ön bilgilere yer verilmiştir? Metotlarda başlangıç için kullanılan teorik ve teknik öğeler arasında fark var mıdır? Konular aşamalı bir gelişim izlemekte midir? Metotlarda alıştırmaya, etüt ve parçalar ne oranda dağılım göstermektedir? Metotlarda konulara yönelik açıklamalara ne oranda yer verilmiştir? Konulara yönelik örnek uygulamalara (alıştırma, etüt, parça) ne ölçüde yer verilmiştir? Metotlardaki alıştırmaya, etüt ve eserlerin bestecilere göre dağılımı ne orandadır?

B. YÖNTEM

Bu araştırma, betimsel bir araştırmadır. “Betimsel araştırmalar temelde “nedir” ve “ne idi”yi bulma amacındadır” (Balcı 2001: 217). “Betimleme, olayları obje ve problemleri anlama ve anlatmada ilk aşamayı oluşturur. Betimsel etkinlikler olayların betimlenmesiyle başlar. Bu sayede onları iyi anlayabilme gruplayabilme olanağı sağlanır ve aralarındaki ilişkiler saptanmış olur” (Kaptan 1995: 59).

1. Evren

Araştırmanın evrenini Türkiye’de Klasik Gitar Eğitiminde

kullanılan başlangıç metotları oluşturmaktadır.

2. Örneklem

Araştırmaya örneklem olarak Türkiye'de Klasik Gitar eğitiminde başlangıç aşamasında kullanılan dört metot alınmıştır. Bunlardan iki tanesi yabancı yazarlara, iki tanesi ise Türk yazarlara aittir. Araştırmaya konu olan metotlarla ilgili bazı bilgiler aşağıdaki tabloda belirtilmiştir.

Metot Yazarı	Basım Yılı	Yayınevi	Basım Yeri
Mario Rodriguez Arenas	(1923) 1991	Ricordi Americana S.A.E.C.	Buenos Aires/Arjantin
Ziya Aydınhan	(1974) 1995	Evrensel Müzikevi	Ankara/Türkiye
John Mills	(1992) Tarihsiz	(Music Sales Group) Alkim Yayınevi (Çeviri: Şule Şeker)	Ankara /Türkiye
Bekir Küçükay	1992	Evrensel Müzikevi	Ankara/Türkiye

Ulaşılabilen metotların ilk basımlarının ve yayınevlerinin farklı olma olasılığı çok yüksektir. Elde mevcut metotlarda, metodun ilk basımına yönelik bir bilgi konulmamış olması büyük eksiklik olarak görülmektedir. Arenas ilk basımının 1923, Aydınhan ilk basımının 1974 yılı olduğu tahmin edilmektedir. Bu metotlar ilk yazıldıkları yılların görüşünü yansıtmakla birlikte günümüz gitar eğitiminde aktif olarak kullanılmaları nedeniyle araştırmaya konu olarak alınmışlardır.

3. Tanımlar

Alıştırma: Bir beceriyi, bilgiyi kazandırmak için yapılan tekrar, egzersiz.

Etüt: Çalgı tekniğini ustalık düzeyinde geliştirmeyi öngören, çalışma parçalarıdır. Tekniği yüksek etütler başlı başına birer müzik parçası sayılırlar.

Eser: Herhangi bir çalgı, çalgı grubu, insan sesi ya da hepsinden oluşan bir topluluğun seslendirmesine yönelik oluşturulmuş müzik yaratısıdır.

4. Veri Toplama Yöntemi

Bu araştırmada verilere kaynak tarama ve inceleme teknikleri kullanılarak ulaşılmıştır.

5. Verilerin Çözümlemesi

Kaynak tarama ve inceleme teknikleri kullanılarak elde edilen sonuçlar, frekans, yüzde dağılım tablosu ve grafikler şeklinde sayısal

verilerle ifade edilmiştir

C. BULGULAR VE YORUMLAR

1. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Tablo 1. Metotlardaki Ön Bilgilerin Dağılımı

	Metotlardaki Ön Bilgiler	Arenas	Mills	Küçükay	Aydıntan
Temel Müzik Bilgileri	Müzik İşaretleri	3	2	2	1
	Nota Süreleri	3	1	2	1
	Ölçü Bilgisi	3	1	2	1
	Süsleme Notaları	3	0	0	0
	Nüans Terimleri	3	0	0	0
Çalgı Bilgisi	Çalgı Tanıtımı	0	1	2	0
	Tutuş Pozisyonu	1	2	2	2
	Genel Çalışma İlkeleri	0	2	2	2
	Akort Bilgisi	0	2	2	0
	Sağ El Sol El	1	2	2	1
	Tımaklar	0	3	3	0

Tablo 1'de: 0 (hiç), 1 (az), 2 (yeterince), 3 (çok kapsamlı) anlamındadır.

Tablodan metotlardaki ön bilgilerde farklılıklar olduğu söylenebilir. Temel müzik işaretleri (porte, sol anahtarı, dizek üzerinde notalar, nota değerleri (birlik, ikilik, dörtlük), ölçü bilgisi, sağ el ve sol el parmak sembolleri dört gitar metodunda da ortak olarak bulunmaktadır. Farklılıklar arasında en çok dikkati çeken metodun; başlangıç öncesi temel müzik bilgilerine 41 sayfa ayıran Arenas olduğu görülmektedir.

Arenas metodunda ortak olarak işlenen konulardan anahtarlar bölümünde; sol anahtarının yanında fa ve alto, tenor do anahtarları tanıtılmış, dizek üzerinde notalar kısmında gitar üzerindeki bilgisi, basit ve bileşik ölçüleri kapsayarak oldukça geniş bir alanı içine almaktadır. Arenas metodunda; senkop, üçleme, beşleme, yedileme, onbirleme ritimleri, legato, apojyatür, mordan, grupetto, trill, ton bilgileri, hız terimleri, gürlük terimleri, nüanslar örneklerle anlatılmıştır. Bunların dışında 39 adet solfej parçası bulunmaktadır. Bu solfej çalışmalarında gitarla çalınması için sağ ve sol el parmak sembolleri bulunmaktadır.

Mills ve Küçükay metotlarında ön bilgilere hemen hemen aynı oranda yer verilmiştir. Fakat bu iki metotta gitarla ilgili ön bilgiler (gitar tutuş, apoyando, tirando, gitar bakımı, genel çalışma ilkeleri) oldukça geniş bir anlatımla sunulmuş ve anlatımlar resimlerle desteklenmiştir. Genel müzik işaretleri başlangıç için yeterli olacak düzeyde sınırlanmıştır. Genel olarak baktığımızda ön bilgilere en az yer verilen metodun

Aydıntan metodu olduğu söylenebilir.

Arenas gitar metodunda ön bilgilere başlangıç için fazlaca yer verilmiştir. Arenas metodunda temel müzik bilgilerine çok kapsamlı yer verilirken, çalgı bilgilerine oldukça az yer ayrılmıştır. Gitar tutuşu ile ilgili resim bulunmamaktadır. Günümüzde eğitim ve öğretimde görsel materyallerin kullanımının önemi göz önünde bulundurulduğunda, bu metottaki eksiklik göze çarpmaktadır. Bunun dışında gitarın bakımı, gitarın tanıtımı vb. konularda da bilgiler bulunmamaktadır.

Mills ve Küçükay metotlarında temel müzik bilgilerine başlangıç için yeterince yer verildiği söylenebilir. Bu metotlarda, çalgı bilgilerine de önemli oranda yer verilmiştir. Gitar tutuşu, sağ ve sol elin duruşu ile ilgili bilgileri resimlerle destekleyerek geniş bir şekilde açıklamışlardır. Ayrıca gitarla ilgili (yapısı, bakımı, akordu, tırnakların bakımı vb.) açıklayıcı bilgilere yeterince yer verilmiştir. Bu bilgiler, başlangıç metodunda bulunması gerekli bilgilerdir.

Aydıntan metodunda ön bilgilerin çok sınırlı tutulduğu, temel müzik bilgilerinin ise eserler üzerinde uygulamalı olarak verildiği gözlenmiştir. Gitar tutuşuyla ilgili bilgiler ise resimli anlatımlarla desteklemiştir. Genel çalışma ilkeleri maddeler halinde sıralanmıştır.

Başlangıç metodu için: Mills ve Küçükay metotlarında ön bilgilere yeterli düzeyde yer verildiği, Aydıntan metodunda ön bilgilerin yetersiz kaldığı, Arenas metodunda ise temel müzik bilgilerinin kapsamlı olmasına karşın, çalgıya yönelik bilgilerin yetersiz kaldığı söylenebilir.

3.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Tablo 2. Metotlarda Başlangıç İçin Kullanılan Teorik ve Teknik Öğeler

	Başlangıç pozisyonu	Başlangıç teli	Başlangıç nota değerleri	Sağ el parmakları
Arenas	I. pozisyon	6. tel	Birlik nota	i, m
Mills	I. pozisyon	1. tel	Dörtlük nota	i, m
Küçükay	VII. pozisyon	6. tel	Dörtlük nota	p, i, m, a
Aydıntan	I. pozisyon	1. tel	Birlik ve dörtlük nota	.. (i, m)

Tabloda da görüldüğü gibi Arenas, Mills ve Aydıntan gitar metotlarında başlangıç için I. pozisyon kullanılmış, Küçükay'ın metodunda ise VII. pozisyon kullanılmıştır. Başlangıç teli olarak Arenas ve Küçükay metotlarında 6. tel, Mills ve Aydıntan metotlarında 1. tel kullanılmıştır. Başlangıç nota değeri olarak; Arenas metodunda birlik

nota, Aydınlan metodunda birlik ve dörtlük nota, Mills ve Küçükay metodlarında dörtlük nota değeri kullanılmıştır. Başlangıç için, Arenas, Mills, Aydınlan metodlarında i, m parmakları, Küçükay metodunda ise p, i, m ,a parmakları kullanılmıştır.

Metotlardaki başlangıç pozisyonları incelendiğinde; I. pozisyon ve VII. pozisyonun kullanıldığı görülmektedir. Çalgı eğitiminde başlangıç yaşının küçük olması çok önemlidir. Buna karşın gitarın fiziki özelliği başlangıç yaşı açısından problem teşkil etmektedir. Çalgının büyüklüğü ve sapının uzunluğu fiziksel açıdan öğrencinin gelişimini olumsuz yönde etkilemektedir. Bundan dolayı gitar eğitimi son zamanlara kadar diğer çalgılara göre bir kaç yaş daha geç başlamaktaydı. Günümüzde gitar eğitiminin başlangıç yaşının daha alt seviyelere indirilmesi ve başlangıç seviyesinin daha problemsiz olması için birçok yeni çalışma ve metot yayınlanmaktadır. Bu problemi çözmek için, Küçükay'ın başlangıç pozisyonunu olarak VII. pozisyonu belirlediği görülmektedir. Bu yöntemin uygulanmasında en önemli sorun; VII. pozisyonda başlangıç seviyesinde yazılmış etüt ve eser sayısının henüz yetersiz oluşudur. Bu problem için bir başka alternatif çözüm de tel boyu daha kısa gitarların kullanımıdır. Normal tel boyu 65 cm dir. Günümüzde daha kısa tel boyuna sahip gitarlar da yapılmaktadır. Gitara kısa tel boyuna sahip gitarlar ile başlamak, ilk anlardaki zorlukları azaltmaktadır. Bu bağlamdaki sorun ise; ülkemizde bulabileceğimiz bu boyutlardaki gitarların genelde özensiz yapılmış gitarlar olmasıdır.

Metotlarda başlangıç teli olarak, 1. tel ve 6.tel tercih edilmiştir. Arenas metodunda I. pozisyonda 6. telden, Küçükay metodunda ise VII. pozisyonda 6.telden başlangıç yapılmıştır. I. pozisyonda 6. telin notaları iki ve üçüncü ek çizgileri kullanan kalın mi, fa ve sol notalarıdır. Yeni başlayan öğrenci ek çizgilere yazılmış bu notaları okumakta zorluk çekebilir. Bundan dolayı I. pozisyonda 6. telden başlanması problem yaratabilir. VII. pozisyonda 6. tel ilk ek çizgideki do notasından başladığı için nota okuma ve kavrama yönünden daha uygun bir seçim olarak görülebilir. Mills ve Aydınlan metodlarında tercih edilen I. pozisyon 1. tel notaları dizek çizgileri içinde kaldığı için başlangıç teli olarak uygun bir seçim olduğu söylenebilir.

Başlangıçta kullanılan nota değerleri açısından önemli bir fark görülmemektedir. Başlangıç için birlik nota ve dörtlük nota değerleri tercih edilmiştir. Küçükay metodunda diğer metotlardan farklı olarak başlangıçta p,i,m,a parmakları kullanılmaktadır. Bu uygulama bir arpej

teknisidir. Öğrencinin sağ el açık vuruş (tirando) ve arpej tekniği için iyi bir başlangıç olabilir, fakat yeni başlayan bir öğrenci bu tekniği bir anda rahatça uygulayamayabilir.

3. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Tablo 3. Arenas Gitar Metodunda Konular

1.Konu	Gitarın temel öğeleri (tutuş pozisyonu, sağ ve sol el parmak sembolleri, tel numaraları)	+
2.Konu	Gitarda notalar (birinci pozisyon altıncı telden başlayarak)	+
3.Konu	Birinci pozisyonda diatonik seslerle altı telde çalışmalar	+
4.Konu	Diatonik gam (birinci pozisyonda)	+
5.Konu	Kromatik gam (birinci pozisyonda)	+
6.Konu	2/4, 3/4, 4/4' lük ölçülerde tek sesli melodiler	+
7.Konu	İki ,üç sesli çalışmalar ve "p" parmağı	+
8.Konu	Akor kırma	-
9.Konu	Bare	+
10.Konu	Üçleme ve Arpej	+
11.Konu	Do major (domajor iki oktav gam ve etütler)	+
12.Konu	Sol major (sol major iki oktav gam ve etütler)	+
13.Konu	Re major (re major iki oktav gam ikinci pozisyon ve etütler)	+
14.Konu	Teknik Egzersizler (P,i,m ile çalışmalar)	+
15.Konu	Armonik notalar	+
16.Konu	Bağlar (çıkıcı ve inici bağlar)	+
17.Konu	Süsleme notalarından çarpma	+
18.Konu	La major (la major iki oktav gam ve etütler)	+
19.Konu	La minör (la minör iki oktav gam ve etütler)	+
20.Konu	Mi minör (mi minör iki oktav gam ve etütler)	+
21.Konu	Fa major (fa major İki oktav gam ve etütler)	+
22.Konu	Re minör (re major gam ve etütler)	+
23.Konu	Noktalı sekizliklerle çalışmalar	+
24.Konu	Çeşitli nota değerleriyle çalışmalar(ikilik, dörtlük, sekizlik, Onaltılık)	+
25.Konu	Bareli çalışmalar	-
26.Konu	Teknik egzersizler (p,i,m ile çalışmalar)	+

Tablo 4. Mills Gitar Metodunda Konular

1.Konu	Gitarın temel öğeleri	+
2.Konu	Temel müzik bilgileri(sol anahtar, porte, porte üzerinde notalar,nota değerleri.)	+
3.Konu	Apoyando tekniği ve ilk üç telde çalışmalar.	+
4.Konu	Boş kalın teller.	+
5.Konu	Altı boş telin hepsinin kullanıldığı çalışmalar.	+
6.Konu	Sol el pozisyonu	+
7.Konu	Genel çalışma ilkeleri.	+
8.Konu	Birinci telde notalar.	+
9.Konu	İkinci telde notalar.	+
10.Konu	Birinci, ikinci ve üçüncü telde notalar.	+
11.Konu	İlk üç telde öğrenilen notalarla akor çalma.	+

12.Konu	Diyez ve bemol	+
13.Konu	Do majör gamı ve majör gam kalıbı do majör tonunda etütler.	+
14.Konu	Sol majör (iki oktav gamı ve bir etüt)	+
15.Konu	La minör ve minör gam kalıbı (bir oktav la minör gam)	+
16.Konu	Temel akor bilgisi	+
17.Konu	İngiliz rönesans lavta müziği.	+
18.Konu	Çıkıcı ve inici legato (bağ).	+
19.Konu	La minör gamı ikinci oktav.	+
20.Konu	Mi minör (iki oktav mi minör gamı ve bir parça)	+
21.Konu	Yarım bare ve içinde bare bulunan bir parça.	+
22.Konu	6/8'lik ölçü ve noktalı sekizlik kullanımı	+
23.Konu	Re majör (re major bir oktav gam ve bir parça)	+
24.Konu	Gıtarıda ton rengi	+
25.Konu	Diziler hakkında daha fazla bilgi	+
26.Konu	Fa majör (iki oktav fa majör gam).	+
27.Konu	Tam bare ve içinde tam bare bulunan üç parça.	+
28.Konu	İki oktav do majör gamı	+
29.Konu	Temel armoni bilgisi	+
30.Konu	La minör tonunda çalışmalar	+
31.Konu	Re minör (iki oktav re minör gam ve iki parça).	+
32.Konu	Onaltıncı yüzyılda İspanyol Müziği	+
33.Konu	Basların susturulması	+
34.Konu	Hafızadan çalma	+
35.Konu	İkinci pozisyonda sol majör gam	+
36.Konu	Doğal ve yapay armonikler ve içerisinde armonik notalar kullanılan bir parça.	+
37.Konu	Bazı gitar bestecileri ve eserlerinden örnekler.	+

Tablo 5. Küçükay Gitar Metodunda Konular

1.Konu	Müziğin yazımı.	+
2.Konu	Gitarın temel öğeleri	+
3.Konu	Genel çalışma ilkeleri.	+
4.Konu	Sağ el pozisyon çalışması (arpej).	+
5.Konu	Sol el pozisyon çalışması ve yedinci pozisyonda notalar.	+
6.Konu	Yedinci pozisyon da arpejli gam çalışması	+
7.Konu	Yedinci pozisyonda tizler.	+
8.Konu	Do majör (yedinci pozisyonda do major iki oktav gam)	+
9.Konu	Sol el için çalışma	+
10.Konu	Baslarda üçlüler (yedinci pozisyonda)	+
11.Konu	Tizlerde üçlüler (yedinci pozisyonda)	+
12.Konu	Altılı aralıklarla dizi çalışması	+
13.Konu	Oktav dizi çalışması	+
14.Konu	Üç sesli akor çalışması	+
15.Konu	Dört sesli akor çalışması	+
16.Konu	Beşinci pozisyonda notalar	+
17.Konu	Beşinci pozisyonda baslar	+
18.Konu	Beşinci pozisyonda tizler	+
19.Konu	Çıkıcı bağlar	+

20.Konu	İnici bağlar	+
21.Konu	Bare	+
22.Konu	Beşinci pozisyonda üçlüler	+
23.Konu	Beşinci pozisyonda altılılar	+
24.Konu	Beşinci pozisyonda oktav	+
25.Konu	Beşinci pozisyonda akor ve arpej çalmaları	+
26.Konu	Birinci pozisyonda baslar	+
27.Konu	Birinci pozisyonda tizler	+
28.Konu	Birinci pozisyonda tüm natürel notalar	+
29.Konu	Birinci pozisyonda üçlü, altılı, oktav diziler	+
30.Konu	Tremolo çalışması	-
31.Konu	Çıkıcı bağ çalışması	+
32.Konu	İnici bağ çalışması	+
33.Konu	Akor çalışması	+
34.Konu	Tek tel üzerinde natürel diziler	+
35.Konu	On iki perdede ayrı tellerde aynı sesler	+
36.Konu	Değişik pozisyonlarda natürel diziler	+
37.Konu	Bare çalışmaları (iki, üç, dört, beş, altı telde)	+
38.Konu	Noktalı sekizlik	+
39.Konu	Değiştirme işaretleri	+

Tablo 6. Aydınlan Gitar Metodunda Konular

1.Konu	Temel müzik bilgileri	+
2.Konu	Gitarın temel öğeleri (gitar tutuşu, sağ ve sol elin konumu)	+
3.Konu	Birinci telde notalar	+
4.Konu	İkinci telde notalar	+
5.Konu	Birinci ve ikinci telde çalışmalar	+
6.Konu	Üçüncü telde notalar	+
7.Konu	Üçüncü ve ikinci telde çalışmalar	+
8.Konu	Baş parmağın kullanılması ve iki sesli çalışmalar	+
9.Konu	Sol si ve mi tellerinde çalışmalar (akor ve arpej)	+
10.Konu	İlk üç telin diyezleri	+
11.Konu	Dördüncü perde notaları	+
12.Konu	Üç tel üzerinde diyezli çalışma	+
13.Konu	Re teli (dördüncü tel)	+
14.Konu	Re ve sol tellerinde çalışmalar	+
15.Konu	Yeni bir arpej şekli (+ . . .)	+
16.Konu	Re telinin diyezleri	+
17.Konu	Yeni bir arpej şekli (+)	+
18.Konu	Dört telde arpej	+
19.Konu	La telinde notalar ve sekizlik değer	+
20.Konu	Altı türlü arpej şekli	+
21.Konu	Altılı aralıklar	+
22.Konu	Sekizli aralıklar	+
23.Konu	Onlu aralıklar ve noktalı dörtlük	+
24.Konu	La telinde diyezler	+
25.Konu	Kalın mi teli ve altı telin natürel sesleri	+

26.Konu	Kalın mi telinde diyezler	+
27.Konu	Melodide uzun ses basta hareket	+
28.Konu	Basta uzun ses melodide hareket	+
29.Konu	Öğrenilen bilgilerin kullanıldığı parçalar	+
30.Konu	Bemoller ve altı telin bemolleri	+
31.Konu	Aynı sesi veren notalar	+
32.Konu	Gitarda en çok kullanılan gamlar	+
33.Konu	Küçük bare ve büyük bare	+
34.Konu	Vals temposunda İki parça	+
35.Konu	En çok kullanılan tonlarda kadanslar	+
36.Konu	On altılık değer	+
37.Konu	Öğrenilen nota değerleriyle çalışmalar ve parçalar	+

(*) Tablolarda; basamaklı gelişim (+), basamak atlama (-) olarak değerlendirilmiştir.

Arenas ile ilgili tabloya göre konuların genelde aşamalı olarak ilerlediği söylenebilir. Fakat 8. konu (akor kırma) ve 25. konuda (bareli etütler) daha ileri seviyede verilmesi gereken tekniklerin ele alındığı görülmektedir. Akor kırma tekniği, yeni başlayan bir öğrenci için oldukça zordur. Bu tekniğin yapılabilmesi için, sağ el konumunun oturmuş olması ve sağ elde arpej tekniğinin pekişmiş olması gereklidir. Ayrıca 8. konudan önce veya sonra bu teknikle ilgili çalışma, etüt ve eser kullanılmamıştır. 25. konu olan bareli çalışmalarda etütlerin tonları; fa minör ve do minördür. Arenas'ta konu gelişimine göre bu etütlerin tonları bakımından basamak atlandığı görülmektedir. Bare tekniği öğretilirken, öğrencinin fiziksel olarak zorlanacağı düşünülerek, öncelikle üç telde ve V. perdeden sonraki pozisyonlarda çalışmalar yapılmalıdır. Oysa 25. konunun işlendiği etütlerdeki barelerin, hem I. pozisyonda hem de 6 telde kullanıldığı görülmektedir. Bu etütlerden önce kolay anlaşılabilir ve uygulanabilir bare çalışmaları yapılması daha uygun olabilir.

Mills metodundaki konuların genelde aşamalı olarak ilerlediği söylenebilir. Mills metodunda her konudan önce açıklama yapılarak yeni öğrenilen bilgilerin ve yeni uygulanacak tekniklerin, nasıl daha kolay çalışılacağı belirtilmiştir.

Küçükay metodunda konuların, genelde aşamalı olarak ilerlediği görülmektedir. Her konu öncesinde konuyla ilgili önemli noktalar açıklanarak, öğrencinin daha çabuk anlaması hedeflenmiştir. 30. konu olan tremolo çalışmasının yeni başlayan öğrenci için henüz erken bir teknik olduğu söylenebilir. Tremolo tekniği belli bir hızda çalmayı gerektiren bir tekniktir. Yeni başlayan öğrencinin henüz bu tekniği doğru olarak uygulayabilecek yeterliliğe ulaşmadığı varsayılırsa, tremolo

teknığının daha sonraki aşamalarda ele alınmasının daha doğru bir yaklaşım olacağı söylenebilir.

Metotların tümünde konuların genel olarak aşamalı bir gelişim gösterdiği görülmektedir.

4. Dördüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Tablo 7. Metotlarda Alıştırma, Etüt ve Eser Dağılımları

	Alıştırma		Etüt		Eser		Toplam
	61	% 58,65	43	% 41,34	-	-	
Arenas	61	% 58,65	43	% 41,34	-	-	104
Mills	18	% 35,3	10	% 19,6	23	% 45,1	51
Küçükay	57	%82,6	12	%17,39	-	-	69
Aydıntan	110	%74,32	10	%6,75	28	%18,91	148

Tabloda görüldüğü üzere incelenen metotlarda, alıştırma, etüt ve eser dağılımları farklılıklar göstermektedir. Ulaşılan verilere göre, alıştırma oranının en yüksek olduğu metodun Küçükay olduğu görülmektedir. Küçükay metodunu sırası ile Aydıntan, Arenas ve Mills metotları izlemektedir. Etüt oranının en yüksek olduğu metodun ise; Arenas metodu olduğu görülmektedir. Arenas'ı sırası ile Mills, Küçükay ve Aydıntan metotları izlemektedir. Eser oranlarını incelediğimizde ise; Mills metodunun ilk sırayı aldığı görülmektedir. Mills metodunu Aydıntan metodu izlemektedir. Arenas ve Küçükay'ın metotlarında ise eser bulunmadığı görülmektedir.

Çalgı eğitiminde alıştırma ve etüt çok önemli bir yer tutmaktadır. Fakat öğrencinin çalgısını daha çok seyerek çalışmasını sağlayan eserlerin, hem başlangıç seviyesinde hem de çalgı eğitimi boyunca öneminin tartışılmaz olduğu bir gerçektir. Bu bağlamda gitar öğretmeni, Arenas ve Küçükay metotlarını uygularken başka bir kaynaktan yararlanarak uygun eserler bulmalıdır.

5. Beşinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Tablo 8. Metotlardaki Konuların Resim Destekli Açıklanma Sayısı

	Arenas	Mills	Küçükay	Aydıntan
Konuların resim destekli açıklanma sayısı	-	15 (31)	4 (5)	-

(*) Parantez içindeki rakamlar resim adedini ifade etmektedir.

Metotlardaki konuların resimlerle desteklenerek açıklanma sayılarını incelediğimizde; Arenas ve Aydıntan metotlarında konu anlatımında resim kullanılmadığı, Küçükay metodunda 4 konunun açıklanmasında resimden yararlanıldığı, Mills metodunda ise 15 konuda

	Arenas			Mills			Küçükay			Aydıntan		
	İst ir m	Et üt	Es er	İst ir m	Et üt	Es er	İst ir m	Et üt	Es er	İst ir m	Et üt	Es er
14.Konu	14	-	-	1	1	-	1	-	-	3	-	2
15.Konu	2	-	-	-	-	-	1(6)	-	-	1	-	-
16.Konu	8	-	-	-	-	-	1(4)	-	-	3	-	1
17.Konu	-	2	-	-	-	1	-	1	-	1	-	-
18.Konu	1	3	-	3	-	-	5	1	-	1	1	-
19.Konu	1	4	-	-	-	-	4	1	-	3	-	-
20.Konu	1	2	-	-	-	1	4	1	-	6	-	-
21.Konu	1	1	-	-	-	1	2	-	-	1	-	-
22.Konu	1	1	-	-	-	1	1	-	-	1	-	-
23.Konu	-	4	-	-	1	-	1	-	-	2	-	-
24.Konu	-	4	-	-	-	-	1	-	-	1	1	1
25.Konu	-	2	-	-	-	-	1(8)	1	-	1	-	-
26.Konu	8	-	-	-	-	-	1(16)	1	-	2	2	1
27.Konu				-	1	2	2	-	-	-	1	-
28.Konu				-	-	-	2	-	-	-	1	-
29.Konu				-	-	-	3(2)	1	-	-	-	11
30.Konu				-	1	1	-	1	-	1	-	-
31.Konu				-	-	3	1	-	-	1	-	-
32.Konu				-	-	2	1	-	-	16	-	-
33.Konu				-	-	1	1(6)	-	-	2	-	-
34.Konu				-	-	-	1	-	-	2	-	-
35.Konu				-	1	-	1	-	-	9	-	-
36.Konu				-	-	1	1	-	-	1(6)	-	-
37.Konu				-	2	8	5	-	-	4	3	8
38.Konu				-	-	-	-	1	-			
39.Konu				-	-	-	1	-	-			
Toplam	61	43	0	18	10	23	57	12	0	110	10	28

(*) Parantez içerisindeki rakamlar formül sayısını ifade etmektedir

Konu sayısına göre alıştırmaların en çok kullanıldığı metotlar sıralandığında, Aydıntan metodunun ilk sırayı aldığı, onu Arenas, Küçükay ve Mills metotlarının izlediği görülmektedir. Konulara göre etütler sıralandığında ise; Arenas metodunun ilk sırayı aldığı, bu metodu Mills, Küçükay ve Aydıntan metodunun izlediği görülmektedir. Konu sayısına göre eserin en çok kullanıldığı metotlar sıralandığında, Aydıntan metodunun ilk sırayı aldığı, onu Mills metodunun izlediği, Küçükay ve Arenas metotlarında ise eser bulunmadığı görülmektedir.

7. Yedinci Alt Probleme İlişkin Bulgular ve Yorumlar

Tablo 11. Arenas Metodundaki Alıştırma, Etüt ve Eserlerin Bestecilere Göre Dağılımı

	Alıştırma		Etüt		Eser		Toplam
	f	%	f	%	f	%	
Metot Yazarı	33	54,09	-	-	-	-	53
D.Aguado	3	4,9	18	41,86	-	-	21
N.Coste	2	3,27	2	4,65	-	-	4
F. Carulli	1	1,63	15	34,88	-	-	16
A. Cano	-	-	8	18,6	-	-	8
M. Carcassi	22	36,06	-	-	-	-	22
Toplam	61	-	43	-	-	-	104

Tablo 12. Küçükay Metodundaki Alıştırma, Etüt ve Eserlerin Bestecilere Göre Dağılımı

	Alıştırma		Etüt		Eser		Toplam
	f	%	f	%	f	%	
Metot Yazarı	57	100	12	100	-	-	69

Tablo 13. Mills Metodundaki Alıştırma, Etüt ve Eserlerin Bestecilere Göre Dağılımı

	Alıştırma		Etüt		Eser		Toplam
	f	%	f	%	f	%	
Metot Yazarı	18	100	-	-	1	4,34	19
F. Carulli	-	-	2	20	1	4,34	3
M. Carcassi	-	-	1	10	1	4,34	2
N. Coste	-	-	1	10	-	-	1
M. Guilliani	-	-	2	20	1	4,34	3
F. Sor	-	-	2	20	-	-	2
B. Sexton	-	-	1	10	-	-	1
J. K. Mertz	-	-	1	10	-	-	1
J. P. Krieger	-	-	-	-	1	4,34	1
J. Pickering	-	-	-	-	1	4,34	1
J. Kuhnau	-	-	-	-	1	4,34	1
J. Dowland	-	-	-	-	3	13,04	3
F. Molino	-	-	-	-	1	4,34	1
G. Sanz	-	-	-	-	3	13,04	3
E. de Valderrabano	-	-	-	-	2	8,69	2
F. de Milano	-	-	-	-	1	4,34	1
J. S. Bach	-	-	-	-	2	8,69	2
İ. Jelinek	-	-	-	-	1	4,34	1
J. Inglis	-	-	-	-	1	4,34	1
L. Bosman	-	-	-	-	1	4,34	1
R. S. Brindle	-	-	-	-	1	4,34	1
Toplam	18	-	10	-	23	-	51

Tablo 14. Aydın'tan Gitar Metodundaki Alıştırma, Etüt ve Eserlerin Bestecilere Göre Dağılımı

	Alıştırma		Etüt		Eser		Toplam
	f	%	f	%	f	%	
Metot Yazarı	105	95,45	10	100	25	89,2	140
Anonim	4	3,8	-	-	-	-	4
D. Aguado	-	-	-	-	1	3,57	1
M. Carcassi	-	-	-	-	1	3,57	1
R. Schumann	-	-	-	-	1	3,57	1
M. Ataman	1	0,95	-	-	-	-	1
Toplam	110	-	10	-	28	-	148

Tablodan anlaşılacağı gibi Mills metodundaki alıştırmaların tamamının metot yazarına ait olduğu, etütlerin ise Arenas metodunda olduğu gibi değişik gitar bestecilerinden alınmış olduğu görülmektedir. Mills metodundaki eserlerin, metot yazarı dışında 16 değişik isimden alındığı görülmektedir. Mills metodunda, Arenas metoduna göre daha fazla besteciden etüt ve eser kullanıldığı söylenebilir. Metot yazarının bir tane uyarlama yaptığı görülmektedir.

Küçükay metodunda alıştırma ve etütlerin tamamının metot yazarı tarafından yazıldığı, yeni bir çalışma olan bu metodun, bütün alıştırma ve etütlerinin metot yazarına ait olmasıyla da diğer metotlardan farklılık gösterdiği görülmektedir. Aydın'tan metodundaki alıştırmaların büyük bir çoğunluğunun, etütlerin ise tamamının metot yazarına ait olduğu görülmektedir. Aydın'tan metodundaki eserlerin büyük bir oranının (%89,2) metot yazarına ait olması, Aydın'tan metodunu Arenas ve Mills metotlarından ayırmaktadır.

D. SONUÇ

Metotlar öğretme -öğrenme sürecinde çok önemli etkidir. Öğreten için planlama, yardımcı ve kaynak görevi üstlenirken, öğrenen için kılavuzlayıcı, basamak ve kaynak görevi üstlenmektedir. Bu bakımdan metotların etkililiği iyi bir inceleme ve alt yapıya dayanmalıdır. Bu araştırmada incelenen başlangıç metotları birçok bakımdan birbirinden farklı özellikler göstermektedir.

1. Metotlardaki ön bilgi oranlarında farklar olduğu belirlenmiştir. Bazı metotlarda müzik bilgilerine kapsamlı yer verildiği bazılarında ise bu konuya önem verilmediği görülmüştür. Çalgı ile ilgili bilgilerde de metotlar arasında farklılıklar gözlenmektedir. Temel müzik bilgilerine

bazı metotlarda eserler üzerinde yer verildiği gözlenmiştir. Bu yaklaşımın uygulamalı olması nedeniyle öğrenci üzerinde olumlu etkisi olacağı söylenebilir.

2. Başlangıç için VII. Pozisyonu tercih etmek öğrencilerin yaşı gereği kol açıklıklarının dar olması nedeniyle olumlu görülebilir, fakat bu pozisyonda ilave çizgi notalarının olması nota öğretimi üzerinde sıkıntılara yol açabilmektedir. Gitar ve temel müzik bilgilerine yönelik öğretimin paralel olarak yürütülmesi öğrencinin yaptığı işi daha iyi algılamasına yardımcı olur. Ayrıca gelişen gitar yapımcılığı ile küçük boy gitarların üretimi gerçekleştirilebilmektedir.

3. İncelenen metotlarda konuların genel olarak aşamalı bir gelişim izlemesi olumlu bir yaklaşım olarak görülmektedir.

4. İncelenen metotlarda alıştırma, etüt ve eserlere verilen ağırlıklar değişiklik göstermektedir. Metotların yazarlarının öğretim amaçları doğrultusunda bu oranlarda farklılıklar göze çarpmaktadır. Bazı metotlarda ağırlık yalnızca alıştırma ya da etüt üzerinde olurken bazılarında eser ağırlıklı bir seçim yapıldığı gözlenmiştir. Buradan metot yazarlarından bazılarının tekniğe dayalı bir yaklaşım içerisinde oldukları, bazılarının ise eser ağırlıklı seçim yaparak öğrencinin ilgisini artırmak düşüncesinde bir yaklaşım sergiledikleri görülmektedir.

5. Görsel anlatımın öğretimde etkililiğini göz önüne aldığımızda metotlarda bu konunun yeterince önemsenmesi gerekliliği ortaya çıkmaktadır. Metotlardan ikisinde resimlerle örnekler verildiği diğerlerinde resimli örneklerin kullanılmadığı görülmüştür. Resimli örnek kullanılmayan metotların basım yıllarının eski olması o zamanki teknolojinin yetersizliği nedeniyle olabilir. Konulara yönelik yazılı açıklamalar öğretimde yönlendirici rol oynayacağından önemli bir etkidir. Metotlarda bu anlamda farklar bulunmaktadır.

6. Öğretilen konularla ilgili alıştırma, etüt ve eser örnekleri metotlara göre değişiklik göstermektedir. Konuların pekiştirilmesinde verilecek örnek sayısı yazarlara göre farklı şekilde ele alınmıştır. Bazılarında çok az olan örnekler bazılarında fazlaca kullanılmıştır.

7. Bu araştırmadaki Türk yazarların metotlarında tüm örneklerin metot yazarlarına ait olduğu yabancı yazarların metotlarında ise özellikle eser seçiminde başka gitar bestecilerinin eserlerine yer verdikleri belirlenmiştir. Bir çok gitar metodunda bu yaklaşımlardan ikisi de kullanılmaktadır. Bu durum yazarın öğretimdeki hedeflerine göre değişiklik göstermektedir. Dolayısıyla öğrenci, yaşı, ilgisi, kültürel

düzeyi, eğitim düzeyi gibi birçok etken devreye girmektedir. Yazarın bu değişkenleri göz önüne alarak seçim yapması doğal karşılanabilir.

Öneriler:

1. Metot hazırlamada yalnızca konuları sıraya dizmek yeterli olmayabilir. Öncelikle metodun hazırlanacağı yaş grubunun gelişim özellikleri iyi analiz edilmelidir. Bu yaş grubunun bilişsel, devinışsel ve duyuşsal gelişimleri göz önünde bulundurulmalıdır.
2. Metot yazmadan önce iyi bir planlama yapılarak hazırlanacak bir program doğrultusunda çalışmaya başlanmalı, metodun son şeklini almasından önce ilgili yaş gruplarına uygulanarak etkililiği test edilip daha sonra basım işlemine geçilmelidir.
3. Konuların pekiştirilmesinde verilecek örnek sayısı eğitsel açıdan uygun sayıda tutulmalıdır. Fazla örnek sıkıntı yaratabileceği gibi az örnekler de yeterli olmayabilir.
4. Eğitsel açıdan görsel etkilerin önemi kavranarak metodun hazırlanmasında resimli örneklere yeterince yer verilmelidir. Ayrıca video görüntülerinin bulunduğu bir CD eklenmesi öğretimde yararlı sonuç verebilir.

KAYNAKÇA

- Arenas, M. R., La Escuela D. L. G. (1991). *Ricordi Americana S. A. E. C.* Buenos Aires.
- Aydıntan, Z. (1995). *Gitar Metodu I.* Ankara: Evrensel Müzik Evi.
- Balcı, A. (1995). *Sosyal Bilimlerde Araştırma, Yöntem, Teknik ve İlkeler.* Ankara: Pegem Yayıncılık.
- Çelebioğlu, E. (1986). *Tarihsel Açından Evrensel Müziğe Giriş.* İstanbul: Üçdal Neşriyat.
- Elmas, Y. (1986). *Müzik Tarihinde Gitarın Biçim Evrimi.* Yayınlanmamış Doktora Tezi, Marmara Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- Kanneci, A. (1988). *Klasik Gitar Metodu.* Ankara: Meteksan Ltd. Şti.
- Kanneci, A. (2001). *Gitar İçin Beste Yapmış Türk Bestecilerinin Eğitimleri ve Gitar Yapıtlarının Uluslar Arası Gitar Repertuarındaki Yeri.* Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Kaptan, S. (1995). *Bilimsel Araştırma ve İstatistik Teknikleri.* Ankara: Tekışık Web Ofset Tesisleri.
- Küçükay, B. (1992). *Klasik Gitar İçin Başlangıç Metodu.* Ankara: Evrensel Müzikeyi.

- Mills, J. (Çeviri:Şule Şeker) **Temel Gitar Metodu**. Ankara: Alkim Yayınevi.
- Say, A. (2002). **Müzik Sözlüğü**. Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.
- Tarman, S. (1996). **Bekir Küçükay'ın Klasik Gitar İçin Başlangıç Metodunun Hedef, Hedef Davranış ve Konu Kapsamı Yönünden İncelenmesi**. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- Uçan, A. (1994). **Müzik Eğitimi Temel Kavramlar- İlkeler- Yaklaşımlar**. Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.
- Yöndem, S. (1998). **Türkiye'deki Mesleki Müzik Yüksek Öğretim Kurumlarında Klasik Gitara Uyarlanmış Türkü Kaynaklı Eğitim Müziklerinin Öğretiminde ve Seslendiriminde Karşılaşılan Sorunlar ve Çözüm Önerileri**. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Ankara.